

Kerndoelanalyse: Wetenswaardig voldoet aan nieuwe kerndoelen Nederlands

Met de nieuwe kerndoelen 'Nederlands' van het SLO vragen veel scholen zich af of hun methodes wel voldoen aan de nieuwe kerndoelen. Met de ontwikkeling van de methode Wetenswaardig is daar al rekening mee gehouden en daarmee loopt deze methode voorop.

AUTEURS **MILOU GIERKINK, PETER LANGERAK EN ERIK MEESTER**

Er is een analyse gemaakt van de nieuwe kerndoelen en de lesinhoud van Wetenswaardig. Wetenswaardig voldoet aan de kerndoelen voor het primair onderwijs doordat het gericht is op het ontwikkelen van kennis, taalvaardigheden, en vaardigheden binnen verschillende vakgebieden. Hieronder volgt een opsomming van de kerndoelen en hoe Wetenswaardig eraan voldoet.

1. Taal- en leesomgeving

Het kerndoel stelt dat de school een rijke taal- en leesomgeving moet bieden. Wetenswaardig ondersteunt dit door rijke, lange teksten te gebruiken die leerlingen helpen om hun woordenschat en taalvaardigheden te vergroten. De afwisseling van tekstsoorten (verhalend, informatief, poëzie) draagt bij aan het versterken van leesstrategieën, zoals

gespecificeerd in de kerndoelen. Bij elk thema worden ook concrete tips gegeven voor het gebruik van bijpassende jeugdliteratuur.

2. Taal in de leergebieden

Dit kerndoel benadrukt het stimuleren van taalontwikkeling in alle vakgebieden. Wetenswaardig integreert taalbeschouwing in vakken als geschiedenis, aardrijkskunde en biologie, waarbinnen leerlingen door middel van authentieke opdrachten taal leren gebruiken in verschillende contexten.

3. Luisteren en lezen met begrip

Leerlingen moeten volgens dit kerndoel begrip tonen van zowel zakelijke als literaire teksten. Wetenswaardig biedt gevarieerde teksten die leerlingen helpen bij het ontwikkelen van hun leesbegrip. Leerlingen leren strategieën toepassen om de inhoud van de

teksten te begrijpen, zoals door tekstsoorten en -structuren te herkennen, met leesvragen de inhoud te bekijken en na het lezen samen te vatten in schematiserings- en schrijfopdrachten.

4. Luisteren en lezen met diep begrip

Dit kerndoel vraagt om evaluatie en reflectie op teksten. In Wetenswaardig worden thema's afgesloten met kennisquizen en reflectieve eindopdrachten, waarin leerlingen de inhoud van de lessen herhalen, evalueren, en toepassen. Dit helpt hen om dieper inzicht te krijgen in de stof.

5. Doelgericht spreken en schrijven

Leerlingen moeten hun communicatie afstemmen op doel, publiek, en context. In Wetenswaardig krijgen leerlingen de kans om

schriftelijke en mondelinge taalvaardigheden te ontwikkelen door opdrachten zoals presentaties, schrijfp opdrachten en debatten, die aansluiten bij het kerndoel om doelgericht te communiceren.

6. Creatief taal gebruiken

Creatief taalgebruik wordt bevorderd in Wetenswaardig door bijvoorbeeld verhalen en gedichten te schrijven over thema's uit de lessen. Dit kerndoel stimuleert leerlingen om hun eigen ideeën en gevoelens creatief te uiten in verschillende taalvormen. Ook wordt het creatief taalgebruik van anderen verkend. Zo bevat Wetenswaardig poëzie, waarbij leerlingen worden gestimuleerd om zich in te leven in de gedachten van de schrijver.

7. Schrijven om te leren

Dit kerndoel vraagt om het inzetten van schrijven als middel om te leren. In Wetenswaardig maken leerlingen aantekeningen en schema's om hun begrip van complexe onderwerpen te vergroten. Ze schrijven bijvoorbeeld tijdlijnen bij geschiedenislessen of samenvattingen van gelezen teksten.

8. Bronnen verkennen

Het verkennen en beoordelen van bronnen is een belangrijk onderdeel van Wetenswaardig. Leerlingen leren hoe ze bronnen kunnen analyseren op betrouwbaarheid en relevantie, wat aansluit bij het kerndoel om kritisch te reflecteren op bronnen.

9. Doelgericht gesprekken voeren

Wetenswaardig stimuleert interactie tussen leerlingen door middel van debatten en gespreksopdrachten waarin ze leren communiceren afgestemd op hun gesprekspartners en de context. Dit ondersteunt het kerndoel om

doelgericht gesprekken te voeren.

10. Gesprekken voeren om te leren

Door middel van groepsopdrachten en discussies leren leerlingen in Wetenswaardig om kennis te verkennen en ideeën te ontwikkelen samen met hun klasgenoten. Dit sluit aan bij het kerndoel om gesprekken te voeren met als doel kennisopbouw en begrip.

11. Reflecteren op taalactiviteiten

Wetenswaardig moedigt leerlingen aan om te reflecteren op hun leerproces en de keuzes die ze maken tijdens taalactiviteiten. Zo worden taalopdrachten voorzien van succescriteria. Hiermee kunnen leerlingen alleen of samen met een schoudermaatje reflecteren op op het product en het proces.

12. Vorm en betekenis beschouwen

Het verkennen van de relatie tussen vorm en betekenis van taal komt terug in de verdiepende taalbeschouwingslessen van Wetenswaardig. Leerlingen analyseren bijvoorbeeld hoe woorden en zinnen de betekenis van teksten beïnvloeden, in lijn met dit kerndoel.

13. Spelling, formulering en interpunctie

Dit kerndoel vraagt om correct taalgebruik. In kleine en grotere schrijfp opdrachten ondersteunen we de leerlingen hier heel sterk in en leren we hen dat stapsgewijs ook steeds meer zelfstandig goed te doen.

14. Talige identiteit

In Wetenswaardig krijgen leerlingen de kans om na te denken over hun eigen taalgebruik en hoe dit hun identiteit weerspiegelt. Bijvoorbeeld door een betogend bezwaarschrift te schrijven

over de ruimtelijke ordening in hun omgeving. Dit sluit aan bij het kerndoel waarin leerlingen verkennen hoe ze via taal hun identiteit kunnen uitdrukken.

15. Taalvariatie en taalverandering

Leerlingen leren over taalvariaties en de veranderende rol van taal in de maatschappij. Dit gebeurt bijvoorbeeld door in Wetenswaardig verschillende taalregisters en woorden te bespreken die in specifieke vakgebieden worden gebruikt, wat aansluit bij het kerndoel.

Wetenswaardig voldoet dus breed aan de kerndoelen van het primair onderwijs en biedt leerlingen een rijke basis van kennis, taalvaardigheid, en samenhang tussen verschillende vakgebieden. Dit zorgt voor een geïntegreerde en thematische aanpak van leren, wat hen voorbereidt op het voortgezet onderwijs en het maatschappelijk functioneren.

Publicatiegegevens

Gierink, M., Langerak, P. L., & Meester, E. (2024). Kerndoelanalyse: Wetenswaardig voldoet aan nieuwe kerndoelen Nederlands. *De Liniaal*, november 2024. Nederlands Mathematisch Instituut.

Correspondentie

milou@mathematischinstituut.nl